

Sananvapauden puolesta ry.

Julkilausuma Jussi Halla-ahon tuomiosta

Tiistaina 8.9.2009 Helsingin kaupunginvaltuuston jäsen **Jussi Halla-aho** (ps. sit.) tuomittiin Helsingin käräjäoikeudessa uskonrauhan rikkomisesta. Syyte kiihottamisesta kansanryhmää vastaan hylättiin. Näkemyksemme on, että tuomittavana oli Halla-ahon ohella myös suomalainen yhteiskunnallinen keskustelu.

Päätöksellään Helsingin käräjäoikeus osoitti käytännössä, että sananvapaus ja uskonnollisten ryhmien yhdenvertaisuus eivät Suomessa toteudu. Historiallisten henkilöiden tekojen tuomittavuuteen vaikuttaa se, onko henkilön ympärille muodostunut uskonnollis-poliittinen liike. Näin on riippumatta siitä, miten vakavina noita tekoja muuten voisimme pitää. Esimerkkinä tällaisista teoista voidaan mainita lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö. Nimellisesti valtiomme tunnustaa uskonnonvapauden ja mielipiteenvapauden, mutta syyttäjäviranomaisen ja oikeuslaitoksen mielivaltaisen laintulkinnan edessä yksilön perusvapauksilla ei tunnu olevan mitään käytännön merkitystä.

Halla-ahon syyte oli kahdella tasolla ongelmallinen. Siinä viitattiin lakipykälisiin, jotka kriminalisoivat tekoja, joita ei sananvapautta kunnioittavassa yhteiskunnassa pitäisi kriminalisoida lainkaan. Toiseksi on kyseenalaista, täyttävätkö Halla-ahon teot edes kyseisten rikosten tunnusmerkkejä. Toisin sanoen syyte ja sitä seurannut tuomio eivät perustuneet lakiin vaan mielivaltaan.

Kansanryhmää vastaan kiihottamisen osalta lakipykälän ongelmallisuus liittyy rikoksen tunnusmerkeissä mainittuihin panetteluun ja solvaukseen. Kumpaakaan ei laissa määritellä, olkoonkin että solvaus on vielä lähihistoriassa ollut oma rikoksensa, jonka kohteena tosin pidettiin yksityishenkilöä. Käytäntö kuitenkin osoittaa, että mikä tahansa tiettyihin etnisiin ryhmiin kohdistunut arvostelu on tulkittavissa panetteluksi tai solvaukseksi. Tämä johtaa valikoivaan oikeuskäytäntöön, eli siihen, että poliittisia toisinajattelijoita voidaan tuomita vähäisin perustein. Tällaista on tehty jo Saksan Kolmannessa valtakunnassa ja Neuvostoliitossa, vaikka Neuvostoliiton perustuslaissakin luvattiin sananvapaus.

Niiltä osin, kuin syyte koski kiihottamista kansanryhmää vastaan — minkä syytteen käräjäoikeus kylläkin hylkäsi — oli ongelmallista se, että syyte ei lainkaan ottanut kantaa parodiointitarkoitukseen ja siihen, että maakunnallinen sanomalehti julkaisi vielä törkeämmän väitteen toisesta kansanryhmästä. Käytännössä tämän voi tulkita niin, että syyttäjän mielestä yksi kansanryhmä on alempiarvoinen kuin toinen.

Uskonrauhan rikkomisen osalta laki määrittelee tietyt vakaumukset arvokkaammiksi kuin toiset, ja mainitsee vielä Jumalan erisnimeltä, vaikka jo perustuslakia myöten tunnustamme olevamme uskonnonvapaudesta nauttiva valtio. Lisäksi laki osoittaa, että menneinä aikoina elänyt ihmisoikeusrikollinen voi olla arvokkaampi henkilö kuin tänä päivänä elävä poliitikko.

Lain ongelmallisin kohta ei kuitenkaan ole tämä. Uskonrauhan rikkomisen tunnusmerkistössä mainitaan loukkaamistarkoitus. Tarkoitus on osa ihmisen ajatuksia ja niin ollen laki puuttuu siihen, mitä ihminen tekoa tehdessään ajattelee. Ajatusten todistaminen on käytännössä mahdotonta ja Halla-aho on loukkaamistarkoituksen kiistänyt, minkä seikkojen pitäisi oikeusvaltiossa ilman muuta johtaa syytteen hylkäämiseen tämän rikosnimikkeen osalta. Siitä huolimatta häntä tämän pykälän nojalla syytettiin ja tuomittiin.

Sananvapauden puolesta ry suhtautuu valittaen Helsingin käräjäoikeuden päätökseen. Vaikka tuomio tuskin lopulliseksi saati lajissaan viimeiseksi jääkään, heittää se ikävän varjon koko oikeusjärjestelmämme ylle.

Sananvapauden puolesta ry on käynnistänyt adressin*, joka tähtää tulkinnanvaraisen lainsäädännön kumoamiseen tältäkin osin. Adressiin on tätä kirjoitettaessa osallistunut 414 henkilöä. Sananvapauden käytön vuoksi vainottuja henkilöitä voi tukea osallistumalla Sananvapauden puolesta ry:n rahankeräykseen**. Keräystilin numero on 363630-3872207. Kiitämme lämpimästi molempiin osallistuneita ja osallistuvia.

Sananvapauden puolesta ry on vuonna 2008 perustettu uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton järjestö, joka pyrkii edistämään sananvapauden käytännön toteutumista ensisijaisesti Suomessa.

Tampereella 8.9.2009

Sananvapauden puolesta ry:n hallitus

Oula Lintula, puheenjohtaja

Heikki Luoto, varapuheenjohtaja

Pasi Kylliö, sihteeri

Rami Lehtonen

* Adressi on osoitteessa <http://www.sananvapaudenpuolesta.fi/adressi/>.

** Etelä-Suomen lääninhallitus on 7.8.2009 myöntänyt rahankeräysluvan Sananvapauden puolesta ry:lle. Päätöksen numero on ESLH-2009-06055/Tu-52. Keräysaika on 7.8.2009–31.7.2010 ja keräysalueena on koko Suomi Ahvenanmaan maakuntaa lukuun ottamatta. Keräystuotto käytetään yllämainittuihin tarkoituksiin 31.12.2010 mennessä. Lisätietoja osoitteessa <http://www.sananvapaudenpuolesta.fi/kerays.php>.